

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1236

NAAM: ROESKAJA MYSL

1. Aangelegd op verzoek van C-IX
ACD-4, 27/9/48. *2.*

RAPPORT VAN O.XI.

OB 1236

AAN: ACD

Bijl.: 1

06.322
09.71
15 JULI 1950
ACD 29553

Ontvangen van een relatie een artikel van SUKRISNO
d.d. 8 Juni 1950, getiteld "Rond het Hoge Commissariaat
van de R.I.S."

Verzoeken te agenderen en daarna een exemplaar in OD 1236,
het andere exemplaar in PD.SUKRISNO.

C.XI. 14-7-1950. *h*

"ANTARA" dd. 8-6-1950. 11.00 uur.

Rond het Hoge Commissariaat van de RIS.

DEKARTIA, 8/6 (Antara).

SUKAISNO, correspondent van "ANTARA", die uit NEDERLAND is gearriveerd, schrijft het volgende:

Ter inkrimping en zifting van het personeel van het Indonesische Hoge Commissariaat te DEN HAAG, werd er enige weken geleden een commissie ingesteld, die tot taak kreeg de personeelsbezetting nader in beschouwing te nemen.

Ambtenaren, die rijp waren voor pensioen, zouden worden ontslagen, terwijl de diensttijd der Kortverbanders na expiratie niet zou worden verlengd.

De Commissie bestaat uit Mr. MOH. RAZIEF, Hoofd van de Afd. Economische- en Handelsaangelegenheden van het Hoge Commissariaat, ZAKARIA, ambtenaar van het republikeinse Ministerie van Financien, ter beschikking gesteld van het gelijksoortige Ministerie van de RIS, en Dr. TEN HOLDER, hoofdamtenaar van lastatbedoeld ministerie.

Zoals bekend, moest bij de overdracht van de soevereiniteit -- conform de RTC-overeenkomst -- het Hoge Commissariaat van de RIS ongeveer 1.200 in HOLLAND verblijvende Nederlandse ambtenaren van verschillende diensten der Nederlands-Indische Regering overnemen.

Na een herziening en inkrimping van de personeelsbezetting, welke zeer zwaar was voor de financiële capaciteiten van de RIS, bestaat het personeel thans uit 800 personen. Doch ook deze samenstelling vormde nog een buitengewoon zware last en de commissie ontving derhalve de taak tot een verdere inkrimping en zifting over te gaan.

Onderwijl echter, zijn deze verrichtingen niet geschied door bedoelde commissie, maar -- zoals algemeen bekend is -- door Dr. BANMIER, gewezen hoofdamtenaar van het voormalige Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen en de heer BERTSCH, ex-Gouverneur van MIDDEN-JAVA. Deze twee heren bezetten thans gewichtige posten bij het Hoge Commissariaat van de RIS, waar zij aan het hoofd staan resp. van de afd. Financien en Personele Zaken.

Beide heren staan, vooral bij Indonesische kringen in NEDERLAND, bekend als personen met zeer conservatieve ideeën omtrent INDONESIE. Zij behoren tot de Nederlanders, die Indonesiers beschouwen als mensen met weinig verstand en zonder enige geschiktheid als zij geen hulp van de Nederlanders ontvangen. Deze groep Nederlanders beschouwt zich nog als onmisbaar en superieur t.o.v. de Indonesiers. Genoemde personen willen het doen voorkomen, dat, als zij er niet waren, de werkzaamheden op het Hoge Commissariaat niet zouden vlotten.

Kringen in NEDERLAND hebben de indruk, dat die personen behoren tot de Nederlanders, die de Indonesiers niet vriendschappelijk gezind zijn. Het is die groep van Nederlanders, welke iedere vooruitgang van INDONESIE, op welk gebied ook, b.v. op dat der veiligheid, beschouwt als een slag en als een schadepost voor die groep. Ze geeft blijk van vreugde, wanneer INDONESIE door tegenspoed wordt getroffen, b.v. tijdens de actie-WESTRALING, de AZIS-affaire en thans i.v.m. de kwestie der ZUID-MOLUKKEN.

Tot op heden zijn velen van oordeel -- naar het schijnt op deugdelijke gronden -- dat de visie van bedoelde groep t.o.v. INDONESIE nog geen verandering heeft ondergaan. Dit is te begrijpen, want het is voor die mensen niet gemakkelijk om hun vastge-

Vervolg "ANTARA" dd. 8-6-1950. 13.00 uur.

Vervolg: Rond het Hoge Commissariaat van de RIS.

roest oordeel na slechts luttel maanden te wijzigen.

Mr. RUM heeft een zeer moeilijke positie. Hij beseft omgeven te zijn door eigen personeel, dat salaris ontvangt uit de Indonesische staatskas, maar dat moeilijk te vertrouwen is zolang het politieke geschil inzake IRIAN nog niet is beslecht. Tussen INDONESIË en NEDERLAND zijn niet alleen politieke geschillen onbeslist gebleven, ook op economisch gebied zijn Indonesische en Nederlandse belangen steeds met elkaar in strijd. Het in INDONESIË aanwezige Nederlandse kapitaal wenst zijn economische macht te handhaven, zodat het de Indonesische regering moeilijk valt een welvaartspolitiek te volgen, welke indruist tegen de belangen van het Nederlandse grootkapitaal. Ook m.b.t. de buitenlandse handel gaan de Indonesische en Nederlandse belangen niet samen.

De Indonesische handelsmissie onder leiding van Mr. AS-AUN ontving geen medewerking van de Nederlandse handelsdelegatie, terwijl NEDERLAND partner is in de Unie met INDONESIË; integendeel, zij ondervond tijdens de handelsbesprekingen met ITALIË en andere Europese landen tegenwerking van de zijde dier delegatie.

Zoals bekend, dient - ingevolge de RTC-overeenkomst - de handel van INDONESIË met de West-Europese landen gecoördineerd te worden met de Nederlandse.

Het blijkt thans, dat INDONESIË door bedoelde overeenkomsten zeerste gebonden is en daarvan geen voordeel ondervindt. Een autoriteit van de RIS heeft zelfs verklaard, dat de overeenkomst tot het "gecoördineerd" handel drijven voor INDONESIË wellicht duizend maal schadelijker is dan de affaire der ZUID-MOLUKKEN.

Men is van mening, dat, behalve de politieke- en de economische-, ook de geestelijke tegenstellingen tussen de Indonesiers en de Nederlanders (hun voormalige overheersers, die gedwongen waren hun politiek gezag over INDONESIË op te geven) in de komende jaren niet zullen verdwijnen.

Slechts weinig Nederlanders willen erkennen, dat de tweede militaire actie geheel mislukt is. Aangezien zij het politiek gezag aan de Indonesiers moesten overgeven, leggen zij het zwaartepunt op de internationale pressie en trachten zij zoveel mogelijk te verbergen, dat het de heftige tegenstand van het Indonesische volk was, welke de Nederlanders van het toppunt Munner macht in INDONESIË omlaag deed tuimelen.

In vele Indonesische kringen heerst de mening, dat - gelet op het feit dat de politieke-, economische- en geestelijke tegenstellingen nog jaren zullen voortduren - het een onverbidelijke noodzaak is, dat belangrijke posities en functies bij het Hoge Commissariaat worden bekleden door Indonesiers, van wie ten volle kan worden verwacht, dat zij geen sabotage of verraad zullen plegen t.o.v. de belangen van INDONESIË.

M.b.t. buitenlanders, vooral Nederlanders, kunnen wij er niet zeker van zijn, dat zij op een gegeven ogenblik niet hun nationale gevoelens en de belangen van hun groep en volk zullen doen prevaleren, waarbij zij de belangen van INDONESIË over het hoofd zien.

Men hoort vaak de mening verkondigen, dat wij t.a.v. het Hoge Commissariaat voorzichtigheid moeten betrachten. Er is al eens gezegd, dat "een gedeelte van het bolwerk van het voormalige

Vervolg "ANTARA" dd. 3-5-1950. 13.00 uur.

Vervolgt Hoofd het Hoge Commissariaat van de RIS.

Kolonialisme naar het Hoge Commissariaat is overgebracht". Dit is wellicht overdreven, maar de gedachte, dat de situatie bij genoemd Commissariaat niet is zoals ze zijn moet, kunnen vele mensen niet van zich afzetten.

Het is wel eens voorgekomen, dat een belangrijke brief, voorzien van het zegel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken der RIS en bestemd voor Mr. MOH. RUM, door een Nederlandse ambtenaar werd geopend. Na het bekend worden hiervan, antwoordde laatst genoemde, dat het "niet met opzet" was gebeurd.

Ook is het wel eens voorgevallen, dat de verzending van een telegram, waar haast bij was, vertraagd werd, daar het door een Nederlandse ambtenaar met een belangrijke functie bij het H.C. was aangehouden.

/ van de

Dit zijn slechts enige voorbeelden, die men mij veratrekt heeft.

Rond de besprekingen over de samensmelting van de Ministeries van Binnenlandse Zaken der RIS en RI.

DJOCJA, 3/6 (Antara).

De RI Minister van Binnenlandse Zaken, Mr. SUSANTO TIRTOPRODJO, verklaarde tegenover "Antara", dat er tot heden nog geen concrete resultaten zijn bereikt bij de besprekingen betr. de toekomstige samensmelting van de Ministeries van Binnenlandse Zaken der RI en RIS. Volgens Mr. SUSANTO zal het gehele proces een vlot verloop hebben en zullen hierbij geen moeilijkheden ondervonden worden. Er werd voorts medegedeeld, dat de Republiek hierbij van mening was, dat de afdelingen, welke tot heden onder leiding van Nederlandse ambtenaren hebben gestaan, zoveel mogelijk onder Indonesische afdelingshoofden moeten komen. Ook dit leverde, volgens Mr. SUSANTO, geen moeilijkheden op, aangezien het aantal leidinggevende Nederlandse ambtenaren bij het RIS-Ministerie van Binnenlandse Zaken niet zo groot is als dat bij andere Ministeries.

Verbinding:No. 12

10 Juli 1950.

No. 2339 -'50.

A'dam

Datum ontvangst bericht: 7-7-1950.

Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar:

Waardering bericht: Betrouwbaar.

Tevens berichtgezonden aan: —

Medewerkende instanties: geen.

Ondernomen acties: geen.

86.322.
09.71-05.16
11 JULI 1950
ACD/ 89015

V e r t r o u w e l i j k .

Naar werd vernomen, zou^{de} ter gelegenheid van de viering van de Lebaran - einde der vasten - door de h.t.l. verblijvende Indonesiërs - Mohammedanen -, op 17 en 20 Juli 1950, te den Haag samenkomsten worden gehouden.

Niet bekend is waar en op welk uur deze samenkomsten zullen worden gehouden.

Wel werd vernomen, dat voor het bijwonen van deze bijeenkomsten, door of namens het Hoge Commissariaat der R.I.S. te den Haag, aan te Amsterdam wonende Indonesiërs schriftelijke uitnodigingen werden gezonden. Einde.

0.3.

RAPPORT: ACD

28.2
09.1 - 09.7.14
26 JUNI 1950
ACD' 88071

Uit betrouwbare, niet nader te controleren bron wordt
•X vernomen dat, Maramis te Den Haag op 3.6.50 het volgende
bericht zond aan "Indons" te Manilla:
Arriveer omstreeks 10 Juni in Manilla.

ACD, 23.6.50
No.87727/14880.

MS